

Gennem det sidste årti har der været interesse for mulighederne for at give brugerne en større direkte indflydelse på folkebibliotekernes virksomhed i lokalsamfundene.

Således startede den 1. oktober 1983 et forsøg med formaliseret brugerindflydelse i tre fynske kommuner, Ejby, Otterup og Næsby, filial under Odense Kommune.

Forsøgets formål var at afprøve og få erfaringer med forskellige former for benytterindflydelse i form af brugerråd, benyternævn m.v.

Der er i den seneste tid opstået en fornyet debat om brugerindflydelse, som bl.a. går i retning af egentlige biblioteksbestyrelser af samme art som man f.eks. finder det ved folkeskolerne og i daginstitutionerne, hvor bestemmelser om bestyrelser er indeholdt i lovgivningen for disse institutioner.

I lys af denne debat har det været overvejet, om der bør indføres bestemmelser vedrørende brugernævn m.v. i forhold til de lokale folkebiblioteker i biblioteksloven. Det må ses som en positiv udvikling, at kommuner nu er begyndt at udvikle og planlægge folkebiblioteksvirksomheden i et samarbejde med brugerne, men ministeriet finder det ikke hensigtsmæssigt at fastsætte rammerne for dette samarbejde fra centralt hold.

Til § 4

Bestemmelsen svarer til den gældende bestemmelse i § 3. Udfyldende bestemmelser findes i bekendtgørelse om folkebiblioteker § 4 og § 5.

For så vidt angår overenskomst mellem kommuner om delvis folkebiblioteksbetjening bemærkes, at en overenskomst kan vedrøre en geografisk del af en kommune eller en faglig defineret del af virksomheden.

Til § 5

Bestemmelserne svarer til de gældende bestemmelser i § 2, stk. 14. Udfyldende bestemmelser findes i bekendtgørelse om folkebiblioteker § 5-7 og § 15.

For så vidt angår den frie benyttelsesret, som er nævnt i stk. 2, forudsættes det i overensstemmelse med den gældende ordning, at denne ret ikke omfatter hjemlån af bogsæt, audiovisuelle materialer og billedkunst m.v., medmindre kommunalbestyrelsen træffer anden beslutning. Kommunalbestyrelsen vil endvidere fortsat være berettiget til at kræve kaution eller depositum af lånere, der ikke er tilmeldt et dansk folkeregister.

Til stk. 5

Det skal bemærkes, at bestemmelsen er flyttet fra Kapitel 1 og omformuleret i forhold til gældende bestemmelse (§ 1, stk.5.), men at der ikke indholdsmæssigt tilsigtes ændringer.

Til stk. 6

Det gældende lovgrundlag for skolebiblioteksvirksomheden findes i lov om folkebiblioteker m.v. i Kapitel 4. Disse bestemmelser blev indføjet ved lov nr. 242 af 8. juni 1983 om ændring af lov om folkebiblioteker m.v. og af lov om folkeskolen. Nærmere bestemmelser om skolebiblioteker er fastsat i Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 392 af 5. juli 1984. I betænkning 1143/1988 »Kommunernes udgiftspres og styringsmuligheder« (Lotz-udvalg II) blev der fremsat forslag om, at skolebiblioteksordningens nærmere udformning skulle overlades til primærkommunerne. Dette forslag resulterede i gennemførelse af lov nr. 227 af 6. april 1990 om en forsøgsordning på skolebiblioteksområdet, hvor kulturministeren kunne dispensere fra en række af bestemmelserne vedrørende skolebiblioteker med henblik på afprøvning af mere fleksible former for skolebiblioteksbetjening, herunder nye samarbejdsformer mellem folkebiblioteker og skolebiblioteker. Resultaterne af forsøgsordningen skulle vurderes senest i 1992 under hensyn til blandt andet den planlagte revision af folkeskoleloven.

Forsøgsordningen er blevet vurderet af Statens Bibliotekstjeneste og Undervisningsministeriets Folkeskoleafdeling. Det er konstateret, at ordningen kun har givet anledning til en beskeden forsøgsvirksomhed.

I forbindelse med revision af lov om folkeskolen indgår forslag om at optage bestemmelser om skolebibliotekernes virksomhed. Det er herefter Kulturministeriets opfattelse, at de gældende lovbestemmelser om skolebiblioteker i biblioteksloven er overflødige.

Det er dog Kulturministeriets vurdering, at det i lov om folkebiblioteker m.v. må understreges, at skolebibliotekerne er en del af det samarbejdende bibliotekssystem. Skolebibliotekerne er efter den gældende ordning, foruden af bestemmelserne i folkebiblioteksloven, også omfattet af bestemmelserne i biblioteksafgiftsloven og er ligeledes berettiget til tilskud fra folkebiblioteklovens rådighedssum samt dispositionssum. Skolebibliotekerne er ligeledes omfattet af bestemmelserne vedrørende biblioteksfaglige standarder, der er fastsat i den gældende bekendtgørelse om folkebiblioteker m.v.

Ministeriet finder det derfor hensigtsmæssigt, at det i folkebiblioteksloven præciseres, at folkebibliotekerne samarbejder med skolebibliotekerne. Kom-